

Vážení spoluobčané,

je mi výsadou vás oslovit v toto významné výročí 25ti let od sametové revoluce, která znamenala otevření dveří svobody. Považuji to za jeden z nejvýznamnějších mezníků v našich dějinách. Nikdy jsme nebyli svobodnější, než je tomu dnes.

Hrozba nesvobody

Za 25 let již došlo ke generačnímu posunu. Stále více přibývá těch, kteří nezažili nic z totality. Přesto dodnes a bez rozdílu můžeme vnímat následky tohoto období, se kterým jsme se ještě zcela nevyrovnali.

Stále ještě si s sebou neseme následky v podobě chatrného sebevědomí a ustrašenosti. Stále ještě se bojíme vybočit z řady nebo se ozvat ve veřejném sektoru. Stále ještě závist s nenávisť v nás hlodá a vytváří podhoubí pro nové typy nesvobody.

Dnes nás již nesvírají železné okovy, ale na **duši národa** jsou patrné **provázky sobectví a prospěchářství**. Hodnoty jako jsou svoboda, lidská práva, morálka, důvěryhodnost, solidarita a vzájemnost někteří zjištěně obchodují za trochu ruské čocky na talíři a 30 Juanů (*cena člověka* 21. st.).

Železná opona padla během několika málo okamžiků, ale nikdo si nedokázal představit, jak hluboko sahají její kořeny. Ještě dnes se u moci objevují ti, kteří při svých politických seancích vyvolávají zeď rozdělení ze záhrobí; **křísí koncept třídního nepřítele a snaží se točit kormidlem kulturně-politické orientace země směrem na východ**.

Napříč společností se znovu začínají objevovat **nové zdi**, které žel ani za 25 let z našich srdcí a postojů zcela nezmizely. Díl viny na tom nese pasivita, lhostejnost a malá občanská angažovanost. Jen zvolna se formuje to, čemu se říká **občanská společnost**. (Možná ještě hodíme lístek do urny a považujeme to za vrchol naší občanské angažovanosti.)

Žel i my jako **círky** si jen pomalu hledáme místo v nové svobodnější společnosti a jen pomalu se nám daří obnovit to, co jsme pro společnost dělali před nástupem komunismu, který vše zdecimoval. Církev dostala v posledních letech novou příležitost i výzvu k vnitřní obnově a aktivnější roli ve společnosti.

V neposlední řadě bych zde zmínil naše nejvyšší představitele, kteří by měli ve společnosti **budovat mosty a ne rozdělovat**, šířit pokoj a ne nenávisť, dbát na právo a ne šířit rozhořčení; spojovat a ne rozeštvávat; jít příkladem a nehledat extra výhody; zasypávat zákopy a nikoliv nové budovat... dělají přitom často pravý opak.

O svobodu je třeba bojovat

Události posledního roku nám připomínají, že **svoboda není něco, co je nám dáno jednou pro vždy. O svobodu je třeba neustále vést zápas. Jinak ji ztrácíme!**

V okamžiku, kdy si přestáváme svobody vážit, se ocitáme na okraji kluzké plochy. Dole již čeká otevřená náruč prostitutky moci - nové totality, svůdně stojící s líbivými hesly, snadným řešením, připravenou nám nabídnout silného vůdce.

Stejně jako rok 48. se neobjevil z čista jasna, ale byl výsledkem mnoha faktorů předešlých desetiletí, stejně jako 89. rok byl předznamenán událostmi roku 68, Chartou 77...atd., tak i naše současnost začíná psát budoucnost. Naše děti a vnuci budou sklízet ovoce našich činů a myšlení. **Svémi hodnotami vytváříme šablony, podle kterých bude vykreslen svět. Jaké hodnoty následujícím generacím předáme? Kolik prostoru svobody jim přenecháme?**

Vyprázdňenost, jako příznak nesvobody

Dnes ve společnosti pozoruji **rostoucí míru duchovní vyprázdňenosti**. Místo zdravých ideálů a jasných hodnot převzala ekonomika s mantrou finanční prosperity. Ztrátou naděje jsme se stali ve svých cílech a vnímání světa krátkozrakými a zahleděnými do sebe!

Rok 89 pro nás otevřel veřejný prostor jako prostor svobody. Pokud tento prostor zůstane vyprázdňený, nebude dlouho trvat, kdy do něj někdo vstoupí, aby nám jej opět uzavřel. Ježíš to vyjádřil podobně: *„zůstane-li dům prázdný, ze kterého byl vyhnán zlý duch, vrátí se zlý duch zpátky a přivede si s sebou 7 ještě horších kamarádů“* (Mt 12,44-45).

Pokud před lidská práva a svobodu předřadíme materiální blahobyť, stáváme se obilným hrobem ideálů, bez ducha a bez obsahu. Takováto svoboda s náhubkem je jen karikaturou skutečné svobody, která stojí na odvaze mluvit pravdu, zastat se slabých a utištěných bez ohledu na svůj vlastní profit a připravenost zaplatit nezbytnou cenu za svobodu.

Svobodnější a lidštější

Navzdory neschopnosti, zlovůli a rozdělené společnosti nás 25 let svobody naučilo mnohemu dobrému. Svět po listopadu 89 je svobodnější a bezesporu i lidštější (i v jeho nedokonalosti).

Pro někoho abstraktní zápas o svobodu získává svou tvář v zápase o větší lidskost. Přeji nám všem svobodnější a lidštější společnost, která si váží důstojnosti člověka a hodnot jako jsou lidská práva či svoboda samotná.

Jakub Škarvan,

kazatel Sboru Církve bratrské v Mladé Boleslavi